

DEȘTEPTAREA!

Balansul între adormire și elan eroic pare să fie o constantă a comportamentului nostru național. Încă de la vîrsta cea mai fragedă, românul este somat/rugat să se deștepte. Cîntecul de leagăn țărănesc, *Abua-bua, culcă-mi-te micușor și te scoală mărișor să fi mamei de ajutor*, ca și imnul național, *Deșteaptă-te române din somnul cel de moarte*, nu fac decît să mobilizeze la veghe eroică. În basm eroul adoarme după victorie. Somnul său profund face posibilă înscăunarea temporară a impostorului. Dumnezeu legendelor țărănești adoarme și el pe pămîntul abia creat, lăsînd diavolului libertatea de mișcare. Grație lui Lucian Blaga există «Lauda somnului», o carte a cunoașterii prin somn, a somnului care nu e numai zacere timpă, ci deschidere spre taină. *Iară ochiun-chis afară, înăuntru se deșteaptă*. Am văzut acum doi ani la o expoziție Henri Cartier Bresson, o fotografie emblematică pentru fenomen și simptomatică pentru intuiția autorului. În imagine era surprins un cuplu de tineri români într-un compartiment de tren. Prin cadrul ferestrei putea fi văzut un fragment de peisaj parcurs în mare viteză, ceea ce îl făcea neclar. Pe bancheta compartimentului, reprezentați cu mare claritate, ea dormea cu capul pe umărul lui, iar el dormea cu o mîna pe o sticlă de Coca-cola – bombă energizantă. Apoteotic balans!

Istorii

Volumul de față, nășit de către Irina Nicolau, a avut norocul unei idei cuceritoare¹, al unor colaboratori entuziaști² și al unor sponsori generoși³.

-
1. Hai să ne amintim de somnul anilor 80 și ce monștri a născut el.
 2. În general studenți voluntari, strînși în jurul aceleiași Irina Nicolau.
 3. Fundația Culturală GHEORGHE MARIN SPETEANU.

Cred că eu am dormit foarte mult în perioada anilor 80, atât de mult încît pentru început, mi s-a părut că nu am nici o amintire legată de teroarea de atunci. Nu îmi venea în minte decît felul în care m-au privit unii colegi de institut cînd m-am întors din călătoria de o lună în Grecia, pentru care primisem pașaport fără să am nevoie de nici o audiență (!); pentru majoritatea dintre ei aveam să rămîn o turnătoare a Securității.

M-au uimit Irina și Șerban, sau Anca, Petre și Vlad – mai mult sau mai puțin colegii mei de generație – care retrăiau vizibil senzațiile de frig, de frică sau de furie neputincioasă și își aminteau cu mare ușurință tot felul de metode *ad-hoc* de supraviețuire. Și mai mirată am fost de entuziasmul cu care cei foarte tineri, Ana, Simina, Ioana, Gabi, au început să culeagă amintirile părinților, ale fraților mai mari, sau chiar să reinemoreze frageda lor pruncie. Datorită lor, în carte apar mărturiile legate de viața copiilor în anii 80 (arhivă aproape unică după știința mea).

Pe lîngă toți acești autori *sui generis*, care au lucrat continuu la carte, au mai participat la realizarea volumului foarte mulți alții. Ei fac parte de fapt tot din lumea autorilor, sînt cunoștințe, vecini, prieteni, colaboratori. Au povestit cu nerăbdare, cu sentimentul că experiența lor merită comunicată și cel mai adesea, **cu plăcere**. De unde această plăcere?, m-am întrebat. Cred că ea este un efect de perspectivă. Întîmplările trăite, odată rememorate devin povești. Orice urîțenie, orice dezastru, bine povestite devin frumoase. Și apoi, lucrurile se văd altfel cînd le privești cu nostalgia propriei tinereți. Se văd altfel și datorită comparației inerente cu libertatea cîștigată în 1989, materializată astăzi în delăsare, deșănțare, obraznicie, murdărie și lipsă de respect. Acum toată urîțenia e la vedere; e mizerie; și multă violență; și multă mitocănie. Înainte, ele erau ocultate de cenzură, de vorbirea de lemn și de minciuna oficială.

Mărturiile culese, traduse în engleză, au devenit materia numărului 7 al revistei de antropologie *MARTOR*. Lansarea a avut loc la Muzeul Țăranului Român într-o sală de ședințe decorată cu covor roșu, ceașești, lozinci, sacoșe aliniate la coadă la Alimentara și antene TV pentru bulgari. Invitații au mîncat (cu o poftă neașteptată) sandviciuri cu pate de ficat din conservă și au băut berea *BUCEGI* – *împreună și la bine și la rău*. Pentru cîteva

momente am simțit renăscînd complicitatea/solidaritatea de atunci.

Chiar de a doua zi, lumea se înghesuia în librăria muzeului, cerînd volumul în românește. Nu era. Ne-am hotărît să facem o carte din materialele culese în limba română, adăugite între timp cu alte mărturii și imagini. La fel de prompt, autorii au adus mici introduceri de prezentare pentru textele proprii, alții au adus ce mai culeseseră între timp, alții – cum ar fi Cosmin sau Călin, au scris adevărate autobiografii, pline de hazul pe care numai fantezia și energia liceanului de atunci putea să le genereze. Le-am păstrat pe toate ca pe niște confesiuni prețioase. Spre sfîrșit a venit și Reli cu imaginile din colecția personală. Printre ele, o întregă suită intitulată SOMNUL LA ROMÂNI. Iată că ne întoarcem de unde am plecat. La deșteptare.

Nu la deșteptarea bestială a răului, care dormea în noi și s-a trezit, fără îndoială, nici la deșteptarea improbabilă a inițiatului, ci la deșteptarea estetică a memoriei.

Mod de întrebuițare

Deoarece o parte din texte au fost transcrise de pe casete audio, în timp ce altele au fost redactate direct în scris de către autorii lor; deoarece o parte dintre povestitori s-au temut să-și dea numele (în anul de grație 2003!), preferînd să se legitimeze doar cu inițiale; deoarece am păstrat inadvertențele sau exagerările unor relatări și am asumat părerile contradictorii exprimate; și, în sfîrșit, pentru că am optat pentru cursivitatea lecturii prin eliminarea ghilimelelor și a liniuțelor de dialog, am considerat necesar să oferim un mod de întrebuițare a cărții:

1. a se citi începînd de oriunde și în orice direcție;
2. a se căuta autorii textelor scrise – indicați printr-un număr la lista de informatori;
3. a se căuta sursa textelor transcrise – notate cu inițialele culegătorului și numărul informatorului – în ambele liste;
4. a nu se enerva, **cine vrea să afle trebuie să caute.**

Ioana Popescu

SPRE-TEXTE

Șerban Anghelescu: Fulgerător, sentimentul irealității: pe stradă, în Carrefour, în conversații despre cursul dolarului. Mi se pare că visez și trebuie să-mi provoc o durere minusculă, vulgara ciupitură, care să-mi spună că nu sînt adormitul treaz, Abu Hassan. Memoria nechemată îmi aduce brusc în fața ochilor o lume veche a golului, a frigului, a întunericii, un fel de noapte polară care neagă violent lumina de astăzi, culorile vii, mulțimea de forme noi. Niciodată, pînă anul trecut, nu m-am gîndit sistematic la anii '80. Nu mi-am exersat memoria propriei existențe sociale. În bună măsură am în memoria reveriei, a lecturilor și desecori sînt mai vii pentru mine oamenii de hîrtie, o închipuire, un vers, mai vii decît ziua de ieri. N-am ținut un jurnal, decît în copilărie – pierdut și în adolescență – dispărut. Oricum nu durau decît o săptămînă. Am învățat foarte firziu că nu poți da un sens lucrurilor decît dacă le povestești. Viața banală, de fiecare zi, trăită imediat, pare o înlănțuire de automatisme vide. Retrăită va fi obligată să producă un sens, așa cum sînt silite să vorbească oasele vechi, cioburile, orice fragment microscopic de materie. Cred că lumea tradițională gîndea altfel. Era interesată de eroic, de vîrfuri de tragic, de cumplit și disprețuia existența de rînd, mai exact, o uita, n-o înregistra în memoria superioară, artistică. Noi sîntem fascinați de pulberea istoriei pe care o adunăm cu gravitate și trăim de pe urma ei.

Totuși, vrînd-nevrînd am devenit nr. 7 și Ș.A. Lacom de mîncare, am ales ca temă de dicționar alimentația și am căzut în capcană, fiindcă hrana era o problemă centrală, ca în orice societate de altfel. Inventivitate, umilință, răbdare i se cereau unui om obișnuit, în căutare de hrană. De asemenea, intrau în joc furtul, relația aproape obligatorie a omului cinstit cu hoții, plata în natură, trocul. O rețea, care în condiții normale de existență nu apare, dar se crează rapid în stare de criză.

Dintre articolele mele, cel mai mult țin la *coadă*, pe care o văd ca un marș extrem de lent sau ca pe o procesiune permisă de autorități. Singura aglomerare licită, în afara manifestațiilor oficiale

și a spectacolelor, coada întrupează așteptarea unor bunuri care se bagă de la *ăia*. Pentru un os nu trebuie să te lupți, spune înțelepciunea cozii. E de ajuns să aștepți. Să rabzi. Odată, oricum, îți vine rîndul și ți se va da.

Dar vine vorba și despre lungile nopți, spăimoasele nopți din Institutul de folclor, zațul de cafea, alegeri comuniste într-un liceu de muzică, umblatul cu Steaua sino-italo-cehească de Crăciun, Simina Ficățel, Simina Pulpiță, Simina Pieptișor, cutii de șuncă, scoici albaneze, cenzură, compot de ananas, salată de țelină și culmile progresului, maioneză și suspiciune ideologică, foame, frig și sarmale, despre un regizor care duce rumegușul U.T.C.-ului pentru afumătoare unei psiholoage la care vine o bibliotecară cu cîrnații, despre demnitatea porcului din Maramureș în anii grei, informatori ai securității și hîrtie igienică, limba de partid și de stat, nunți pe marginea prăpastiei și cite altele într-o ordine haotică și secretă pe care autorul n-o înțelege.

Simina Bucurenci: Mama, tata, Dragoș, mamaie, Aura și Ion sînt familia mea. Aceasta este povestea lor din anii '80. A se citi, de preferință, de la coadă la cap. Pentru că pește... Lui tata îi e foame, dar știe de ce îi e foame și mai știe și cum funcționează o coadă. Deși mamaie spune că nu ne lipsește nimic (ea are pilă la telefonista de la casa de comenzi), Aura și Ion (cu toate ca și ei sînt abonați la o casa de comenzi „din aia“) stau la coadă la cărți, cumpără conserve de carne în drum spre Teatrul Mic și sînt impresionați de sulurile de hîrtie igienică. În acest timp, mama, ca să nu moară de plictiseală, se apucă de făcut copii. Iar copiii învață poezii cu Moș Gerilă și merg să viziteze fabrici.

Are loc și o ședință de învățămînt politic. Se discută „Partidul – centru vital“ și piramida lui Maslow. Tata, care acționa mereu subversiv, organizează montajul literar-artistic al facultății, pe Ion îl „umflă“ Securitatea și colegul mamei ia mereu atitudine. Toți merg la manifestații, votează la referendum, dar numai Aura face armata, timp de 3 ani, o dată pe săptămînă. În timpul liber, merg la 2 Mai să vadă frumusețile patriei, după cum i-a sfătuit pe ei securistul facultății. Din cînd în cînd, dar tot mai des, Aura trimite telegrame Tovarșului.

Este foarte frig. Aura face duș cu căciula în cap, gătește noaptea, iar Ion adoarme la teatru pentru că e cald. Lumina se

stinge în fiecare seară iar oamenii aprind lumînări și candelile la geani. Ca să se mai încălzească, beau Covagin și Ceres, înlocuitorul de whisky și dau telefoane în străinătate.

Nimic nu e ce pare a fi și absurdul devine normalitate. La restaurant se mănîncă cafea și șnițelul e salam, salam de vară care poate deveni, cu puțin noroc, salam de Sibiu. Holera nu există dar provoacă epidemii, iar xeroxatul e o „activitate subversivă“. Cafeaua, deși aburindă pe blocul Scala, a dispărut demult. Speranța, însă, există: în curînd se vor deschide Circurile Foamei!

Gabriela Cristea: Mama, tata, copilul și cîțiva vecini povestesc despre casa de comenzi, fenomenul reclamațiilor într-un imobil de ceferiști, despre recolta de zarzavaturi din jurul blocului și dărîmarea garajelor. Sanda și Sandu, reclamagii aceleiași bloc, deschid ușa de la parter de cîte ori intră cineva, ca să vadă mai bine. Copilul face vizite prietenelor și rudelor, prilej cu care miroase casele altora și fură ce nu are el: paiuri de suc, pastă de dinți colorată ca gelatina, săpuniere roz și cordeluțe de pus în cap. Tot el merge la grădiniță, are bicicletă Pegas și adună castane și borcane. Tata se urcă pe bloc și pune antena de bulgari, cu care mai apoi se văd meciurile și desenele animate cu lupul și „*Pagadi*“, la televizorul color *Telecolor*. Mama are căciulă de blană rusească și gătește de zor prăjitură *Nina*, ciocolată albă, drob din pate și alte bunătăți. Și tata are căciulă, dar nu rusească, lucru de care și-a dat seama cînd, fericit că a cumpărat-o, a strigat în mijlocul străzii, vivat Rusia!, iar un domn de la coadă i-a răspuns, aici e Ucraina, nu Rusia... Noi toți mergem la munte cu nașul și de sărbători la bunici unde nu se mai întîmplă nimic extraordinar, ci doar mîncăm, pînă ne îngrașăm, din găinile luate de mamaia la hală sînd la coadă de la 4.30 dimineața.

Din anii '80 fiecare alege să-și amintească doar ce vrea, doar ce mai poate. Oricum, peste ce a fost se adaugă mult din experiența dură a ultimilor zece ani. Mama zice că, deși i-a fost greu atunci, acum îi e și mai greu. Sau poate că era mai tînără? Tata spune că atunci puteai face ceva care să-ți placă, să lucrezi în cercetare de exemplu, dar că acum lupta pentru bani nu te mai lasă nici să respiri.

Eu, copilul, adun povești și răscolesc trecuturi. Pe vecinii mei, pe care un securist nebun și acuma mort i-a terorizat nespun în

anii aceia, nu-i fac decît să exclame, e, ce să-ți spun, bine că a trecut! Apoi poveștile curg, uneori cu rîsete, alteori cu ciudă, dacă aș fi știut că se termină așa, n-aș mai fi pus totul la suflet, dar n-am știut!

Bunicii, *șoimii cozilor*, își aprovizionau copiii de la București cu brînză, carne de pui, de porc, ouă, zarzavaturi la siclă. În călătoriile de nuntă, copiii se aprovizionau din Rusia cu cîte o căciulă, saltea gonflabilă, aparat foto și ceas cu carcasa aurie avînd harta lumii pe spate...

Păstrez povești cu antene de prins bulgarii „de coadă“, cu paie de suc furate, parfumul deosebit al caselor în care unii mergeau în străinătate. Parfum de cafea... Păstrez rețete de cașcaval și ciocolată de casă, reclama frigiderului Arctic cu o focă și două steluțe, un articol de ziar și o întrebare, bomboanele cubaneze... pînă la urmă cu ce erau umplute? Nimeni nu mi-a explicat ce erau de fapt „banezele“...

Aleg o copilărie cu globulețe de pom rusești, fierul de călcat rusesc și diapozitivele de proiectat pe pereți.

A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti... România Film prezintă... Un capitol în care mama, tata și doi vecini îmi povestesc despre cum se făcea rost de mîncare în anii '80, despre ce însemna să faci rost de zile libere, să mergi cu nașul la munte sau să inventezi scuze pentru a lipsi de la ședințele de partid... Un capitol cu și despre obiecte – televizorul, antena de pe bloc și cum ploua în casă, iar mamei nu-i mai rămăsese decît *nula la nula*; o căciulă cu blană rusească și ce bucurie a provocat ea; cum se pot improviza jocuri de lumini din lentilele semafoarelor CFR. În care mai este vorba despre poveștile „oficiale“ ale obiectelor din prospectele vremii... Despre conviețuirea dintr-un bloc de ceferiști. Familia Sanda și fenomenul reclamațiilor... Apoi sînt prezentate cîteva rețete, cum se șterpelesc paiuri și un articol despre o țărancă.

Ioana Hodoiu: Scara unui bloc din cartierul Militari fără afișe electorale înrămate și fără ficuși crescuți în oale dezafectate, cu ghenă înfundată și două lifturi, dintre care unul nefuncțional. Se vorbește despre „intimitatea colectivă“ a femeii, despre tirania decretelor, despre haosul nenăscuților și despre nonșalanța copilului Pampers; despre povestea romanțată a cozii, despre

școala „micilor întreprinzători“, despre furt ca probă de creativitate și despre video, o poveste fumată a anilor '80. Un cadru în care mușchiul de porc se ascunde în chiloți și cămașa fuge din fabrică cu gulerul în brâu, buzunarele în buzunare și nasturii în pantofi; despre casa de comenzi, dar doar în motto, despre bășcălia notelor informative și despre setea de cultură marcată de colecția *Aventura*, cu verso-ul pe sub teighea unde se practică sporturi extreme – apucatul cărții cu o mână și cu cealaltă pe Dumnezeu de-un picior; despre fenomenul Kent care deschide toate ușile, despre nechezatul cafelei, despre orbita sacoșei cu Kent și whisky și mai ales despre Trabantul care sugă benzină de tanc; despre peștele oceanic în cantități oceanice, despre berea băută *La varice* și frigul întemnițat în casă și supus șocurilor electrice cu rezistențe fabricate la Electrotehnica.

Cosmin Manolache: Se va afla ce a vrut Dumnezeu: care biserică să se dărîne și care nu. Și, apoi, cum pe locul unei mănăstiri urma să se ridice un Disneyland; și cum, nu cu mult timp înainte, dar și puțin după acestea, un depanator radio-tv repara televizoare în schimbul produselor din carne, vreme în care altora carnea le pica din cer sau din altă parte, în spatele întreprinderii, în tarlău cu floarea soarelui, ceea ce se cheamă povestea unui cal ciopîrțit de o mână de țigani înfomețați; apoi, despre strategiile rugbistice la cozi și serviciul de informații al taximetriștilor care știau ce și unde se băga; despre înlocuitori și patrimoniu, rufe spălate și plimbate prin centru, într-o valiză de voiaj, în drumul spre casă, despre pahare care produc spaîma celor care primeau locuința la cheie și rotația băuturilor pe cartiere; și încă, despre un activist care a fost zdravăn muștruluit, după ce un designer s-a dat ruda unui demnitar comunist; în sfîrșit, cum lichidarea pasiunii pentru bridge și desființarea proaspetei federații naționale de profil l-a aruncat pe Valentin în Ghencea, unde a pus umărul la cîștigarea Cupei Campionilor Europeni.

Toate acestea alături de povestea unei copilării din aceeași vreme, plasată într-un orașel care privea spre București de pe paralela 45, în care se istorisește: despre un botez ca *intro* pentru un top 80's, urmat de *talentații* și *îndrăzneții* Cenaclului Flacăra dar și de eternele personaje ale *Albumului Duminical*; frînturi din mitologia locului care, neavînd șanse de a bifa stegulețe pe hărțile

istoriei, mai credea într-o consacrare literară datorată unor pamfletari usturători precum Caragiale și Bogza; despre tancodrom, bîlci, ședințe filatelice la balcon și ochelarii *Tovarășului* făcuți cu pixul; nu lipsesc însă nici sloganurile de prezentare: *Recuperare-Reconstrucție-Refolosire, Ce gîndim despre țară și poporul nostru și ce simțim trăind și muncind în România nouă socialistă, Declarație de dragoste și Liceenii* urmate de intrarea în UTC sezonată cu o pseudo-inițiere sexuală de 5 lei; și, evident, *new-entry-urile*, două la număr, prezentate de ineputabilul Florin Mitu: Ronald Reagan și Mihail Gorbaciov.

Anca Manolescu: Sintem, într-un fel, mult mai norocoși decît generația anterioară nouă. Dintr-o Românie de contraste și greutăți normale, de libertăți și valori multicolore, de încredere în succesul efortului propriu și în viitor, părinții noștri au fost împinși cu brutalitate în regimul unui lagăr fără istorie. Noi, după ce l-am suportat o jumătate de viață, am ieșit (sau am fost scoși) din el. Pentru noi, e o experiență lăsată în urmă, un mod de viață de care ne e greu, jenă sau nu mai avem timp să ne mai amintim.

Așa că proiectul Irinei – un dicționar de termeni ai vieții cotidiene din anii '80 – e tocmai bun ca experiență antropologică. Noi, cei din anii '80, ne-am devenit întrucîtva străini. Cum de puteam trăi în condițiile alea? – îți vine să spui. A trebuit să mergem către acei străini, către „celălalt“ noi, noi cei de acum două decenii, să facem teren în trecutul nostru. În ce mă privește, nu mi-am căutat interlocutorii prea departe. Am stat de vorbă cu cîțiva prieteni sau rude, cu domnul Puiu, coaforul meu de cincisprezece ani, am făcut cîteva fișe de amintiri personale. Am vrut să recuperez ceva nu din „cum se trăia în anii '80“, ci din „cum trăiam în anii '80“: eu, cei din imediata mea apropiere, din foarte micul cerc al vieții mele curente de atunci. Toți îmi erau, deja, străini: mai străini decît niște străini fiindcă nu sînt de-ai tăi, mult mai străini fiindcă eram ceilalți noi, „noi dintr-o lume imposibilă“.

„Cum trebuie să apară lucrurile?“ m-a întrebat, pe jumătate glumeț, domnul Puiu înainte să dau drumul reportofonului. „Să fie de bine sau de rău?“ Intrasem deja în lumea anilor '80...

Vlad Manoliu: În urmă cu un an, cînd Irina ne-a propus să adunăm material despre anii '80, m-a frapat febrilitatea cu care am

Început cu toții să ne amintim și să organizăm o amănunțită grilă tematică. Cineva din afară ar fi putut crede că ne amintim cu o nostalgie paradoxală lipsuri, frig, delațiuni. În realitate exorcizăm răul pe care-l trăisem cu toții și care, de fapt, ne inoculase mai mult sau mai puțin pe toți.

Voluptatea de a vorbi **la timpul trecut** despre **frigul, foamea și delațiunea** anilor '80 este enormă. Ea este comună tuturor celor care-și amintesc despre locuință și locuire în anii '80 împreună cu mine.

Ca să regreți deceniul nouă al secolului trecut există o singură posibilitate – să-l reinventezi îngropându-i realitatea. Aceasta înseamnă, de fapt, o trădare nu numai a adevărului dar și a posibilităților acestui popor (și așa reduse) de a accede la conștiință de sine și viitor european.

Trebuie așadar să revizualizăm lumea în care ne trăiam frica în anii '80. Și să nu uităm că pentru marile crime împotriva umanității nu există nici uitare, nici prescriere.

O cipilică de lînă cu pompon, o masă de poker avînd în centru o lampă cu gaz care filează și în jur patru cucoane cu pretenții, o coadă nesfirșită la butelii dar și un grup de copii jucînd Monopoly în stil comunist, cada veșnic plină cu apă dar și aragazul acoperit cu o construcție ciudată de tablă și cărămizi, pereții cu mucegai pe la colțuri, becuri chioare, urechi ciulite, lifturi oprite pe neașteptate între etaje, gliena de gunoi fără capac, probleme cu lemnele, cu gazele, cu mîncarea, cu apa caldă... Cu alte cuvinte „locuirea și locuințele anilor '80 în București“.

Carmen Mihalache: Despre căsătoria din interes cu verighete cumpărate „la negru“ și divorțul între tovarăși devenit problemă de partid, despre rocada caselor „de la stat“ și cocoșul ca șpagă, despre furatul ca virtute și cum să scoți prosopul din fabrică băgat în pantaloni, despre producții date peste cap și termene nerealiste, despre ținute regulamentare, votatul în marș și pușcărie pentru cine nu vrea să defileze, despre duminici lucrătoare, duminicile mașinilor cu soț sau fără și despre plimbatul de seară legitimat, despre texturatul proteic de soia, ouă sparte și polimeri înjurați, despre strada Kent, chiloții tetra și adidașii Romica de la talciocul din Ghencea, despre viermii de mătase din sala de clasă și lecțiile pe întuneric, despre foamea potolită cu mîncare congelată,

băuturile contrafăcute în cazane adaptate, spălatul cu apă încălzită pe aragaz și încălzirea prin „metoda săracului“, despre pianiști culegînd cartofi, copiii nenăscuți, anonime la CC și, în general, despre o lume în care generalul se pupă cu măcelarul, pîinea o mănîncă porcii, iar oamenii stau în permanenta așteptare „să se aducă ceva“, ascultînd între securiști și partid ce-a mai zis Tovarășul; despre lucruri grave ca duplicitatea, invidia, trădarea, avansarea în funcție pe spinarea altora, frica de cel de-alături, de comunicare și de adevăr, și, mai presus de orice, despre puterea de adaptare a omului comun, dar și o anumită incapacitate a lui de a se dezbara definitiv de trecutul recent, cu toate tarele lui.

Petre Popovăț: Dacă știi ce trebuie să faci, puteai să circuli cu Trabantul fără să treci pe la stațiile Peco; îți puteai folosi mașina în deplasările de serviciu, chiar și atunci cînd Statul o interzicea, sau să te aprovizionezi, din satele dimprejur cu legume și fructe proaspete, de negăsit în piețele bucureștene. Se va vorbi despre ciudatul Lăstun, despre bicicletă – vehiculul ideal în condițiile procurării cu dificultate a barilului de pe capul locuitorului; despre trenuri și tramvaie greu de suportat, dar și despre apariția metroului, cu care povestitorul își plimba iubita așa cum, în urmă cu un veac, demoazele erau plimbate cu trăsura la Șosea. Cu puțină imaginație, se poate auzi zgomotul înfundat al aplauzelor cu mănuși, în săli de spectacol neîncălzite sau al hohotelor de rîs la auzul „șopîrlelor“ strecurate de moldovenii de la „Divertis“ în casa de cultură a studenților. Ba chiar și swingul de pe discurile unicului și urgisitului club de jazz din București.

Se povestește și despre vacanțele ieftine la mare, printre nudiștii de la 2 Mai, precum și despre cele de la munte, iarna, cînd, grație aranjamentelor cu băieții de la teleferic, schiul aproape că se menține în limitele sportului de masă.

Un singur lucru nu este pomenit, deși este, fără îndoială, cel mai important: în anii '80 eram mai tineri cu 20 de ani.